

Välismaalaste seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (viisaotsuse vaidlustamine)

§ 1. Välismaalaste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 41 lõike 1 punktis 6 asendatakse sõnad „vaidlustamise käigus tehtud otsuse peale esitatud avalduse“ sõnaga „vaide“;

2) paragrahvi 41 lõiget 1 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) reisiloo andmisest keeldumise, reisiloo tühistamise ja reisiloo kehtetuks tunnistamise otsuse vaide läbivaatamine.“;

3) seaduse 2. peatüki 1. jao 2. jaotist täiendatakse §-ga 50¹ järgmises sõnastuses:

„§ 50¹. Viibimisaja pikendamisest keeldumise otsuse vaidlustamine

(1) Viibimisaja pikendamisest keeldumise otsuse vaie esitatakse läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

(2) Viibimisaja pikendamisest keeldumise otsuse vaidlustamisele kohaldatakse käesoleva peatüki 2. jao 5. jaotise 4. ja 5. alljaotist, välja arvatud § 100⁴.“;

4) seaduse 2. peatüki 1. jao 3. jaotist täiendatakse §-ga 55¹ järgmises sõnastuses:

„§ 55¹. Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamine

(1) Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaie esitatakse läbivaatamiseks otsuse teinud käesoleva seaduse §-s 55 nimetatud asutusele.

(2) Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamisele kohaldatakse käesoleva peatüki 2. jao 5. jaotise 4. ja 5. alljaotist, välja arvatud § 100⁴.“;

5) paragrahvi 96 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „ja 5.“;

6) seaduse 2. peatüki 2. jao 5. jaotise 4. alljaotise tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 100¹. Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise ja viibimisaja pikendamisest keeldumise otsuse vaidlustamine

(1) Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise ja viibimisaja pikendamisest keeldumise otsuses (edaspidi koos käesolevas jaotises *otsus*) teavitatakse välismaalast otsuse vaidlustamise võimalusest, kohast, tähtajast ja korrast.

(2) Välismaalane võib esitada otsuse vaide (edaspidi käesolevas jaotises *vaie*) kümne päeva jooksul otsuse teatavaks tegemise päevast arvates.

(3) Vaide esitamise tähtaega ei ennistata.

(4) Kui välismaalane esitab pärast vaide esitamist viisataotluse või Eestis ajutise viibimise seadusliku alusega lubatud viibimisaja pikendamise taotluse, jäetakse see taotlus läbi vaatamata kuni vaide kohta lõpliku otsuse (edaspidi käesolevas jaotises *vaideotsus*) tegemiseni.

§ 100². Vaide esitanud välismaalase õiguslik seisund

Vaide esitamine ei ole välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumile saabumise või seal viibimise aluseks ega lükka sealt lahkumise kohustuse täitmist edasi.

§ 100³. Vaide esitamine ja puuduste kõrvaldamine

(1) Välismaalane esitab vaide kirjalikult:

- 1) vaide läbivaataja asukohas;
- 2) posti teel või
- 3) elektrooniliselt.

(2) Vaie esitatakse käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punkti 9 alusel kehtestatud korras.

(3) Kui vaie ei vasta käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punkti 9 alusel kehtestatud korra nõuetele, siis vaide läbivaataja:

- 1) annab välismaalasele puuduse kõrvaldamiseks tähtaja;
- 2) selgitab, et kui välismaalane ei kõrvalda puudust tähtjaks, võib vaide läbivaataja jätta vaide läbi vaatamata.

(4) Kui välismaalane kõrvaldab vaide puuduse tähtjaks, loetakse vaie tähtjaks esitatuks. Kui välismaalane vaide puudust tähtjaks ei kõrvalda, võib vaide läbivaataja jätta vaide läbi vaatamata, teavitades sellest välismaalast.

(5) Vaide läbivaatamise tähtaeg peatub, kuni välismaalane on puuduse kõrvaldanud.

§ 100⁴. Vaidealluvus

(1) Kui otsuse on teinud Politsei- ja Piirivalveamet, esitatakse vaie läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

(2) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse on teinud Eesti välisesindus, esitatakse vaie läbivaatamiseks Välisministeeriumile, kui välislepinguga ei ole sätestatud teisiti.

(3) Kui viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse on teinud Kaitsepolitseiamet, esitatakse vaie läbivaatamiseks Kaitsepolitseiametile.

(4) Kui viisa andmisest keeldumise otsus põhineb asjaolul, et valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus ei kooskõlastanud viisa andmist, kaasab vaide läbivaataja vaide läbivaatamisse selle asutuse, kes:

- 1) kontrollib viisa andmise kooskõlastamata jätmist;
- 2) vajaduse korral kooskõlastab viisa andmise.

(5) Kui valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus ei kooskõlastanud viisa andmist, sest esines käesoleva seaduse § 65 lõike 2 punktis 6 või viisaeeskirja artikli 32 lõike 1 punkti a alapunktis vi sätestatud alus riigi julgeoleku tagamiseks keelduda viisa andmisest, kaasab vaide läbivaataja vaide läbivaatamisse Siseministeeriumi.

§ 100⁵. Vaide läbivaatamine

(1) Vaide läbivaatamisel kontrollib:

- 1) vaide läbivaataja otsuse õiguspärasust ja otstarbekust;
- 2) käesoleva seaduse § 100⁴ lõike 4 või 5 alusel kaasatud asutus viisa andmise kooskõlastamata jätmise õiguspärasust ja otstarbekust.

(2) Käesoleva seaduse § 100⁴ lõike 4 või 5 alusel kaasatud asutus esitab vaide läbivaatajale:

- 1) viisa andmise kooskõlastamata jätmise põhjenduse või
- 2) viisa andmise kooskõlastamise põhjenduse, kui ta pärast viisa andmise kooskõlastamata jätmise kontrolli viisa andmise kooskõlastab.

§ 100⁶. Vaide läbivaataja volitused

(1) Politsei- ja Piirivalveamet võib vaideotsusega:

- 1) rahuldada vaide, tunnistada otsuse kehtetuks ja teha uue otsuse;
- 2) jätta vaide rahuldamata;
- 3) jätta vaide läbi vaatamata.

(2) Välisministeerium võib vaideotsusega:

- 1) rahuldada vaide ning tunnistada viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse kehtetuks ja teha Eesti välisesindusele ettekirjutuse asi uuesti läbi vaadata;
- 2) jätta vaide rahuldamata;
- 3) jätta vaide läbi vaatamata.

(3) Kaitsepolitseiamet võib vaideotsusega:

- 1) rahuldada vaide ja tunnistada viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse kehtetuks;
- 2) jätta vaide rahuldamata;
- 3) jätta vaide läbi vaatamata.

§ 100⁷. Vaideotsuse põhjendamine

(1) Vaideotsust ei põhjendata.

(2) Välismaalasele ega muule isikule ei avaldata vaideotsuse aluseks olevat asjaolu, vaideotsuse tegemise põhjust ega seotud teavet.

§ 100⁸. Vaideotsuse teatavaks tegemine

Vaideotsus tehakse välismaalasele teatavaks, kasutades vaides esitatud kontaktandmeid.“;

7) seaduse 2. peatüki 2. jao 5. jaotise 5. alljaotise pealkirjas asendatakse sõnad „Vaidlustamise käigus tehtud otsuse“ sõnadega „Otsuse ja vaideotsuse“;

8) paragrahvid 100¹⁰–100¹⁹ tunnistatakse kehtetuks;

9) seaduse 2. peatüki 2. jao 5. jaotise 5. alljaotist täiendatakse §-dega 100²⁰ ja 100²¹ järgmises sõnastuses:

„§ 100²⁰. Otsuse ja vaideotsuse peale halduskohtule kaebuse esitamine

(1) Välismaalane võib esitada otsuse ja vaideotsuse peale halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud alusel ja korras kaebuse, kui ta on enne esitanud vaide ja see on jäetud rahuldamata.

(2) Otsuse ja vaideotsuse peale võib esitada halduskohtule kaebuse kümne päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemise päevast arvates.

§ 100²¹. Otsuse ja vaideotsuse peale kaebuse esitanud välismaalase riigis viibimise õigus

Otsuse ja vaideotsuse peale halduskohtule kaebuse esitamine ega selle menetlemine ei ole välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumile saabumise või seal viibimise aluseks ega lükka sealt lahkumise kohustuse täitmist edasi.“;

10) paragrahvi 101 lõike 1 punktis 9 asendatakse sõnad „vaidlustamiseks esitatava avalduse vormi, avalduses esitatavate andmete ja avaldusele lisatavate tõendite loetelu“ sõnadega „vaide esitamise korra, vaites esitatavate andmete ja vaidele lisatavate dokumentide loetelu, vaide vormi ning vaide läbivaatamise tähtaja“.

§ 2. Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 276 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 276. Viisataotluse, viibimisaja vormistamise ja viibimisaja pikendamise taotluse ning viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaide läbivaatamine“;

2) paragrahvi 276 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaide läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 160 eurot.“;

3) paragrahvi 276 lõige 10 tunnistatakse kehtetuks;

4) seaduse 11. peatüki 2. jao 4. jaotist täiendatakse §-ga 276¹ järgmises sõnastuses:

„§ 276¹. Reisiloo otsuse vaide läbivaatamine

Reisiloo andmisest keeldumise, reisiloo tühistamise või reisiloo kehtetuks tunnistamise otsuse vaide läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 20 eurot.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2025

Algatab Vabariigi Valitsus 2025